

підприємство, що їх надає, уклало зі споживачами у будинку. Крім того між таким виконавцем та ОСББ рекомендується укласти договір сервітуту на використання внутрішньобудинкових мереж (без стягнення плати за встановлений сервітут). У такому договорі необхідно визначити порядок та умови використання мереж виконавцем відповідної комунальної послуги, а також взаємну відповідальність сторін (ОСББ - за збитки і втрати, спричинені виконавцю в разі неналежного утримання мереж, виконавця - за пошкодження мереж унаслідок порушення ним умов надання послуг).

2) укладання договору між підприємством, що надає відповідну комунальну послугу, та ОСББ як колективним замовником (абонентом). При цьому договори про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення між ОСББ та підприємством тепло-, водопостачання повинні укладатися відповідно до Типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 р. N 630. При цьому у договорі може бути враховано особливості розрахунків між сторонами (виходячи з фактичного чи розрахункового споживання теплової енергії) залежно від того, чи обладнано будинок приладами обліку та регулювання споживання теплової енергії.

Література

1. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Закон «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29.11.2001 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Послання Президента України до Верховної Ради України «Модернізація України — наш стратегічний вибір» (2011 рік) визначило, що концептуальними завданнями адміністративно-територіальної реформи є укрупнення місцевого та муніципального рівнів адміністративно-територіального устрою, тобто зменшення кількості районів, міських, районних у містах, селищних та сільських рад. Розпорядженням голови Тернопільської обласної ради утворено робочу групу з напрацювання пропозицій щодо удосконалення адміністративно-територіального устрою Тернопільської області.

Реформування адміністративно-територіального устрою — невід'ємна складова адміністративно-територіальної реформи, що покликана оптимізувати систему управління територіями, впорядкувати взаємовідносини органів влади різних рівнів, а в кінцевому результаті — сприяти підвищенню рівня життя кожного громадянина в кожному міському чи сільському поселенні. Мета реформи адміністративно-територіального устрою — визначення раціональної просторової основи для організації влади, забезпечення доступності та якості надання соціальних та адміністративних послуг населенню, ефективного використання ресурсного потенціалу, сталого розвитку територій, здатності адекватно реагувати на соціальні та економічні виклики, а також реалізації державної регіональної політики.

Основні проблеми адміністративно-територіального устрою: невпорядкованість його структури; значна диспропорція в ресурсному забезпеченні та рівнях соціально-економічного розвитку між адміністративно-територіальними одиницями одного рівня; невідповідність статусу багатьох адміністративно-територіальних одиниць їх ресурсному потенціалу; нераціональне розмежування між окремими адміністративно-територіальними одиницями; надмірна подрібненість адміністративно-територіальних одиниць базового та районного рівня, що знижує ефективність надання відповідних послуг та контролю якості їх надання; дублювання повноважень органів влади різних рівнів; ускладнення земельних відносин.

Сутність експерименту, що пропонується провести в Тернопільській області: перехід від чотирищаблевої до трирівневої системи адміністративно-територіального устрою «центр – область – громада». Для напрацювання інституційної бази здійснення експерименту робоча група працює за таким алгоритмом:

1) організовано та проведено анкетування усіх населених пунктів області за 50 показниками. За результатами виконаної роботи отримано інформацію щодо вікового складу населення кожного поселення, наявності нерухомого майна та технічного стану житлового фонду, закладів освіти і культури та побутового обслуговування, житлово-комунальної інфраструктури, доріг та інженерних мереж, наявності суб'єктів господарювання;

2) проведено детальний аналіз історичних змін адміністративно-територіального устрою за тривалий період, починаючи з XVIII століття. Опрацьовано австрійські, німецькі, польські, російські карти. Архівні матеріали державного архіву у Тернопільській області та історичні матеріали Тернопільського обласного краєзнавчого музею;

3) сформовано картографічну модель дієздатної територіальної громади. Здійснено аналіз документів, що відображають демографічну ситуацію, економічну діяльність та її проєкцію в бюджетній площині, основні місця працевлаштування мешканців та напрями їх щоденної міграції. Особлива увага була спрямована на збереження етнічних, історичних і культурних особливостей територій. В процесі формування громад враховувалися такі критерії: історичні (входження населених пунктів в комунізовану систему земств, волостей, гмін за часів колонізації України іноземними державами; врахування досвіду функціонування поселень у складі великих об'єднаних сільських територіальних громад в період СРСР); природно-екологічні (населені пункти входять до складу території з особливим режимом природоохоронної діяльності; на території поселень поширюється дія аварій, надзвичайних лих, що мають, як природний, так і техногенний характер, та негативно впливають на стан довкілля); територіальні (між поселеннями відсутні просторові межі, простежується явище поселенської дифузії; розвиток певного поселення, внаслідок дефіциту вільних земельних площ, можна забезпечити лише за рахунок земельних ділянок населених пунктів, де є їх надлишок); релігійні (жителі населених пунктів належать до однієї релігійної течії чи конфесії; отримання релігійних послуг в культових закладах сусідніх поселень); економічні (поселення входять в сферу впливу одного промислового підприємства, сільськогосподарського товариства, що позначається на формуванні соціально-трудова та господарсько-виробничих відносин; господарюючі суб'єкти поселень становлять агропромислове об'єднання; переважна більшість мешканців поселення працює на підприємствах інших населених пунктів); фінансові (підвищення сукупної фінансової здатності території за рахунок урівноваження фіскального потенціалу різних поселень); культурно-звичаєві (розвиток народних промислів, збереження давніх народних звичаїв і традицій в певних поселеннях); рекреаційні (рекреаційний потенціал поселень дозволяє створити зону розвитку туризму, оздоровлення та відпочинку); національно-етнічні (в поселеннях мешкають представники однієї національності чи етнічної групи); соціальні (більшість соціальних послуг мешканці поселення отримують в іншому населеному пункті);

4) визначено центри громад і територіальну основу для формування ефективної системи організації влади. Перевага надавалася колишнім районним центрам, іншим поселенням, які жителями навколишніх поселень традиційно визнаються місцевими центрами громадського, культурного, релігійного життя, центрами торгівлі або релігійного паломництва, є полюсами економічної активності;

5) визначено межі новоутворених територіальних громад. Було повністю збережено межі існуючих міських і сільських рад. Межі громад перетинають існуючі межі сучасних районів у випадках, якщо поселення опиняється ближче до центру громади. Площі новоутворених громад максимально співрозмірні між собою;

6) на кожну змодельовану громаду формується комплект документів, необхідний для прийняття рішення щодо утворення громади. Вже виготовлені картографічні матеріали і розпочато формування паспортів громад. Замість 633 базових громад пропонується формування 39 громад.

Здійснення реформи адміністративно-територіального устрою вирішить питання ефективності використання бюджетних коштів, зростання доходної частини місцевих бюджетів, покращить якість та просторово-часову доступність соціальних послуг для населення, вирішить низку проблем щодо транспортного сполучення, вивезення та утилізація сміття, водопостачання, утримання та ремонту доріг. Водночас зупинить деградацію сільської поселенської мережі, зменшить соціо-культурну різницю між містом та селом.

Богдан МОСКАЛЕНКО
Сумський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК СКЛАДОВОЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Стратегічний напрям інтеграції України у Європейський союз був окреслений ледь не з моменту проголошення незалежності. Однією з умов такої інтеграції є наближення до норм та стандартів ЄС вітчизняного законодавства, зокрема у тій його частині, що стосується регулювання інвестиційних відносин в економіці України.

Протягом останніх кількох років часто підіймалося питання створення спеціального інституту, діяльність якого була б спрямована на гарантування безпеки вкладень інвесторів, подібного до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у банківському секторі. Світова фінансова криза зумовила відтік інвестицій, що посилює необхідність реформування українського законодавства у інвестиційному секторі. Так, до Верховної Ради України був поданий проект Закону України про Фонд гарантування інвестицій на фондовому ринку від 23.08.2011 р.

Згідно цього проекту, Фонд гарантування інвестицій - некомерційна самоврядна організація, створена з метою гарантування інвестицій на фондовому ринку, а також для проведення виплат компенсацій фізичним особам-інвесторам їх коштів або цінних паперів, втрачених ними на фондовому ринку України внаслідок певних випадків нездатності суб'єкта цього ринку повернути інвестиції, у тому числі, через банкрутство або відмову викупу цінних паперів в інвестора, а також після виключення суб'єкта з числа учасників Фонду тощо [1].

Даний проект було розглянуто ВРУ 11 квітня 2012 року та відправлено на доопрацювання. Таким чином, Комітет з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики знайшов такі недоліки проекту: недостатній розмір можливого відшкодування втрат (до 20 тис. грн.); перелік інвесторів, яким мають виплачуватися компенсаційні виплати з Фонду (лише фізичні особи); неповний перелік професійних учасників ринку цінних паперів, які повинні бути учасниками Фонду (слід включити також торговців цінними паперами, які займаються брокерською діяльністю, андеррайтингом, зберігачів цінних паперів та депозитаріїв); порядок та умови компенсаційних виплат.

Діяльність навіть лише на папері Фонду гарантування інвестицій на фондовому ринку надає безліч можливостей для недобросовісної конкуренції на фондовому ринку, корупції та зловживань учасників і, як наслідок, відтоку інвестицій у наслідок зниження впевненості інвесторів у рівних можливостях усіх учасників фондового ринку. Так, учасник Фонду буде інвестувати у найбільш ризикові проекти (що само собою буде основою для формування тіньових схем та зловживань на етапі вибору об'єкту інвестування), знаючи, що збитки йому відшкодують, а можливі надприбутки він ні з ким ділити не буде.

Таким чином, проект закону дістав негативну оцінку громадськості, яку сформувавши критичні відгуки у ЗМІ та висновку Комітету ВРУ з питань європейської інтеграції про невідповідність праву ЄС.

На нашу думку, ідея створення організації з метою гарантування інвестицій на фондовому ринку, є перспективною. Важливо уточнити механізм організації та діяльності даної структури з метою оптимізації впливу на інвестиційну систему України. Так, статутний капітал Фонду має бути сформований державою, що дозволить йому бути повністю підпорядкованим урядовій